

TRANSPARENCY INFO

etica în sistemul medical

Etica în relația dintre medic & pacient

Pentru ca un medic să pună diagnostice corecte și să ofere recomandări optime de tratament, pacientul trebuie să poată comunica toate informațiile relevante cu privire la o boală sau rănire. De aceea, medicii sunt obligați să se abțină de la divulgarea oricăror informații confidențiale.

În numărul acesta

EDITORIAL

Etica în relația dintre medic & pacient p. 2

LEGISLAȚIE

Noi reguli pentru managementul calității în sănătatep. 3

SPECIAL

Interviu cu un medic rezidentp. 4

BUNE PRACTICI

Pactul de integritate în sistemul sanitar românescp. 6

EVENIMENTE

Oportunități curente.....p. 7

Această obligație se bazează pe codurile de etică profesională și fundamentează relația de încredere între medic și pacient. Adevărat este necesar ca cei doi să discute informații sensibile, care pot fi jenante sau dăunătoare pacientului, dacă ar fi divulgate altor persoane. Promisiunea de confidențialitate, care derivă din jurământul depus de medici, este cea care garantează că informațiile dezvăluite medicului nu vor fi transmise altcuiva.

Medicii sunt puși uneori în situații dificile când apare obligația legală de a încălca confidențialitatea pacientului. În acest context, medicul trebuie să echilibreze îndatorirea de a se supune legii cu responsabilitatea sa față de pacient.

O altă dilemă etică apare dacă nu există acordul pacientului pentru un tratament. În urgență, spre exemplu când pacientul este inconștient, acordul poate fi obținut "a posteriori". Iar într-o urgență absolută, când pacientul poate muri în lipsa unui anumit tratament, medicul face de obicei ceea ce-i dictează conștiința.

În orice situație, medicul are obligația de a face tot posibilul pentru binele pacientului, însă nu are dreptul de a încălca deciziile sale cu privire la propriul tratament. Se ajunge astfel la situații în care medicul nu poate aplica un tratament pentru că nu are consimțământul pacientului. Etica poate aduce soluții pentru aceste dileme. Bineînțeles, soluțiile nu sunt perfecte. Dar ele pot oferi medicilor și personalului medical opțiuni la care poate nu s-au gândit până în acel moment, și care pot simplifica luarea unei decizii.

CALITATEA SERVICIILOR MEDICALE

Reguli noi în managementul calității pentru serviciile medicale: din februarie funcționează o nouă autoritate

ORGANIZARE & FUNCȚIONARE

- ◆ funcționează în subordinea Guvernului și coordonarea prim-ministrului
- ◆ este condusă de un președinte, cu rang de secretar de stat, numit de premier
- ◆ finanțarea se asigură din venituri proprii și subvenții de la bugetul de stat
- ◆ supraveghează respectarea calității actului medical
- ◆ are dreptul să solicite reevaluarea unităților sanitare

Autoritatea Națională de Management al Calității în Sănătate a înlocuit din februarie Comisia Națională de Acreditare a Spitalelor (CoNAS) și va avea atribuții extinse, gândite prin prisma managementului calității.

Decizia a fost luată de Guvern printr-o ordonanță de urgență (OUG 11/2015), care modifică Legea 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății. Principala schimbare este aceea că toate unitățile sanitare vor intra în procesul de evaluare în vederea acreditării.

Executivul explică: “noile reglementări creează cadrul juridic necesar pentru a extinde implementarea managementului calității serviciilor medicale, aplicat în prezent doar pentru spitale, la toate unitățile sanitare”. În plus, Autoritatea a primit dreptul să solicite reevaluarea unității sani-

tare, ceea ce CoNAS nu putea să facă.

Anterior acestei ordonanțe de urgență, reevaluarea spitalelor putea fi efectuată doar la solicitarea Ministerului Sănătății, a Casei Naționale de Asigurări de Sănătate, sau, după caz, a ministerelor și instituțiilor cu rețea sanitară proprie.

“Dacă se constată că nu sunt îndeplinite standardele de acreditare, Autoritatea Națională de Management al Calității în Sănătate acordă un termen pentru conformare sau retrage acreditarea pentru categoria solicitată”, prevede legea 95/2006.

Ordonanța de urgență adaugă mențiunea că retragerea acreditării poate fi făcută doar “în cazurile și condițiile stabilite prin hotărâre a Guvernului”.

De ce este nevoie de o nouă instituție?

Ministerul Sănătății enumeră, în nota de fundamentare a ordonanței de urgență, principalele motive pentru care s-a decis reorganizarea CoNAS: Practica a demonstrat că acest mod de verificare a calității este insuficient și că el trebuie extins și la celelalte forme de acordare a asistenței medicale, atât în sistemul public, cât și în cel privat, în egală măsură.

Abilitățile conferite de lege CoNAS, respectiv de managementul calității, sunt limitate. Din cauza unor inadvertențe legislative, Comisia a fost în imposibilitatea de a-și desfășura activitatea, cel puțin pe perioada ultimelor 20 de luni, nereușind astfel să-și exercite atribuțiile pentru care a fost creată.

Interviu

cu un medic rezident

BUCUREȘTI, 12 FEBRUARIE

În decizia de a rămâne în țară pentru a practica, mulți absolvenți ai Facultății de Medicină se confruntă cu realitățile imperfecte ale sistemului. Un medic rezident de la Institutul de Neurologie ne vorbește într-un interviu despre modul în care este privită etica în activitățile de zi cu zi, despre relația dintre medic și pacient și despre „micile atenții” inevitabile.

Când ai încheiat contractul de muncă ai fost informat în legătură cu codul de etică al Institutului de Neurologie?

Nu, dar se face în timpul facultății un curs de etică medicală. Am făcut ca materie, ca pregătire. Este o materie care spune ce este și ce nu este voie să faci, cum trebuie să vorbești, cum să dai vești dificile.

Cunoști vreun caz în care un medic să fi suferit pentru că nu a respectat codul de etică?

Sunt foarte multe cazuri în care medicii nu au respectat codul de etică. Nu neapărat codul de etică, ci felul în care au pus problema: au dat o știre prea direct, nu au explicat foarte bine situația, riscu-

rile înainte să se întâmple ceva rău. Pacienții oricum o să considere că nu i-ai informat de la început.

Cum ți se pare că sunt medicii văzuți de pacienți?

Depinde de gradul de educație și de experiențele pe care le-au mai avut cu doctorii. Unii cred că medicii sunt atotștiutori. Alții vorbesc urât despre cei care i-au tratat, urmând să vorbească urât și despre tine.

Primești cadouri din partea pacienților ?

Primesc mici atenții. Cel mai des este vorba de ciocolată și flori, dar sunt și alte atenții.

Care crezi că este motivul pentru care le primești?

Unii le dau pentru că sunt mulțumiți și consideră că au fost tratați foarte bine, li se pare că merită doctorul să primească ceva. Iar pentru alții este o chestie încetățenită: dacă te duci la doctor trebuie să dai ceva. Un individ mi-a dat bani pentru că îi era milă, pentru că știa ce salariu am.

Ce părere ai despre cadourile pe care le primești?

Aș vrea să nu fiu nevoit să primesc cadouri. Mi se pare ok când primesc ciocolată, e un gest foarte frumos când vine un om la tine pentru că e mulțumit. Dacă vine

cu altceva e din cauză că el consideră că doctorul se așteaptă să vii cu alte atenții. Medicii știu că nu vor avea bani după facultate, știu că nu se vor descurca cu banii din timpul rezidențiatului, că nu se pot descurca singuri. Nu aș mai accepta cadouri dacă aș avea un salariu de 4000 RON, este o sumă cu care oamenii trăiesc foarte decent.

Ce reacție au pacienții atunci când îți oferă un cadou? Dar când se întâmplă să îi refuzi?

Majoritatea pacienților sunt foarte obișnuiți să dea. Toată lumea dă bani „pentru o cafea”. Iar când refuzi, unii se simt jenați și unii cred că dacă le refuzi banii înseamnă că sunt pe moarte, că nu mai au nici o șansă. Au impresia că nu vrei să te ocupi de ei dacă nu le iei banii, că nu vrei să te legi la cap.

Alții au o atitudine de laudă dacă medicii nu vor bani. În viața mea nu am auzit ca un medic să ceară. Sau să nu facă o investigație pentru că un pacient nu a dat bani sau cadouri. Nu se fac diferențe de acest gen. Nu ar trebui să ne ofere nimic pentru că serviciile sunt gratuite.

Olga Popescu

probleme in cifre

doar 5,2%

din PIBul României este alocat sănătății, cel mai mic procent din UE

numai 6%

din medicii din România lucrează în zone rurale

de 10 ori

mai mic decât media UE este salariul medicilor din România

pactul de integritate în sistemul sanitar ROMÂNESC

Acest instrument de acțiune colectivă a fost semnat de reprezentanți ai sistemului sanitar românesc, cu ocazia conferinței internaționale a Centrului pentru Integritate în Business. Prin pactul de integritate, semnatarii își asumă o serie de valori morale, care vor funcționa ca fundament al conduitei lor profesionale. Pactul are ca obiective:

1 Generarea unui nucleu de integritate care să radieze în întregul sistem, prin promovarea principiilor solidarității, responsabilității, integrității, incluziunii, transparenței, conformității și respectului

2 Creșterea cooperării între instituții din diferitele sectoare ale sistemului sanitar, prin realizarea de inițiative și de acțiuni comune în vederea susținerii integrității și responsabilității

3 Constituirea unei forțe de advocacy care să promoveze în rândul decidenților din domeniul sanitar propuneri de politici publice, menite să crească transparența și buna practică în domeniu

- ♦ creșterea stabilității, clarității și coerenței cadrului legislativ;
- ♦ unificarea politicilor publice pentru sistemul de stat și cel privat;
- ♦ creșterea salariilor medicilor, concomitent cu cea a sancțiunilor pentru corupție; întărirea controlului în sistemul public;
- ♦ eliminarea din sistem a managerilor politici
- ♦ creșterea responsabilității actului medical
- ♦ înființarea unui ombudsman pentru sănătate căruia pacienții i se pot adresa în cazul în care se confruntă cu probleme de lipsă de integritate
- ♦ înființarea unui organism independent care să distribuie sponsorizările private pentru conferințe / simpozioane conform necesităților, pregătirii, ariei de interes și posibilităților materiale ale medicilor
- ♦ dezvoltarea unui sistem viabil care să îi motiveze pe medici să rămână în sanitar românesc
- ♦ adaptarea și implementarea benchmarkurilor internaționale de integritate și bune practici

Pactul pentru integritate în sistemul sanitar Românesc este un produs al Centrului pentru Integritate în Business.

www.businessintegrity.ro

Evenimente

în domeniul medical

Farma Practic

Sovata, 20 - 22 februarie 2015

Farmacii și asistenții de farmacie sunt invitați la o nouă ediție a conferinței Farma Practic. Ediția cu numărul 35 este adresată județelor Cluj, Bihor, Salaj, Satu Mare, Maramureș și Bistrița Năsăud. Programul este creditat pentru farmaciști și asistenți de farmacie.

Congressis

Iași, 2 - 5 aprilie 2015

Societatea Studenților Mediciniști Iași, împreună cu Universitatea de Medicină și Farmacie din Iași, organizează Congresul Internațional pentru Studenți și Tineri Medici, Congressis 2015. Acest eveniment științific medical oferă un program extins, care include ateliere și conferințe, menite să ajute tinerii medici în viitoarea carieră.

Congresul Universității Carol Davila

București, 29 - 31 mai 2014

Universitatea de Medicină și Farmacie Carol Davila organizează cel de-al doilea congres științific cu participare internațională. Prestigioși profesori universitari și cercetători de nivel mondial vor prezenta cele mai recente noutăți, alături de reputați academicieni și profesori universitari din România.

Bibliografie

Valeriu Domescu și Teodora Manea: Migrația medicilor români - dimensiuni socio-demografice și economice. În: Revista de Economie Socială, vol. 3, nr. 1/2013

Evenimente preluate de pe romedic.ro

Transparency International România

Bulevardul Nicolae Bălcescu 21, etaj 2
010044 București, România
telefon: +4 031 6606 000 / +4 021 317 71 70
fax: +4 031 6606 006 / +4 021 317 71 72
email: office@transparency.org.ro
www.transparency.org.ro/